

VAN ZOYS TOT SOEST

TIJDSCHRIFT VAN DE
"HISTORISCHE VERENIGING SOEST"



Foto omslag:

De ' Veenhuizertol', hoek Koningsweg/Jachthuislaan.

Sinds 1998 weer Soester grondgebied na grenscorrecties tussen Soest en Baarn.

Historische Vereniging Soest

Opgericht 8 mei 1980.

Bestuur:

Voorzitter : W.P. de Kam, Emmalaan 3, Soest

Secretaris : Mevr. E.M. Stolwijk, Kruisweg 2, Soest.
Telefoon 035-6017113

Penningsmeester : A.F.M. Krijger, Clemensstraat 54, Soest

Overige leden : R.P. van Dorresteyn, Kolonieweg 6a, Soest
A.J. van den Dijssel, Irenelaan 7, Soest
J.E.J. Hilhorst, Plasweg 57a, Soest
W.C.J.M. Peters, van Mecklenburglaan 24, Soest
W. Routers, Cimbaal 19, Soest.

Redactiecommissie : J.E.J. Hilhorst

W.P. de Kam

W.C.J.M. Peters

A.F.M. Krijger

Redactie-adres : Plasweg 57a, telefoon: 035 - 6018639

E-Mail: johhilh@casema.net

Homepage : www.soest.nl/hvs

Omslag : W. Routers

Grafische verzorging : Drukkerij Practicum BV, Torenstraat 22a, Soest

Alle rechten voorbehouden.

Overname uit deze uitgave is alleen toegestaan na schriftelijke toestemming van het bestuur van de Historische Vereniging Soest.

EEN NIEUWJAARSWENS VAN DE VOORZITTER

Wim de Kam

De redactiecommissie vertelde me dat het gebruikelijk is dat de voorzitter van de vereniging elk jaar een nieuwjaarswens schrijft in het winternummer van ons blad. Omdat tradities zwaar wegen in een Historische Vereniging wil ik die graag voortzetten. Dat geldt zeker nu het niet alleen om een nieuw jaar gaat, maar ook om een nieuwe eeuw en zelfs om een nieuw millennium.

Elke dag dat de tijd voortschrijdt - en in de beleving is dat steeds sneller - neemt de omvang van de geschiedenis toe. Dat biedt dus volop perspectief voor mensen die geïnteresseerd zijn in geschiedenis en dus voor onze vereniging.

Toch is de toekomst van het heden en de dagen die daarop volgen is onzeker. Na eeuwen waarin mede als gevolg van de toegenomen geletterdheid en de uitvinding van de boekdrukkunst de toegankelijkheid van de geschiedenis is vergroot, dreigt op de drempel van het digitale tijdperk de nieuwe geschiedenis die in het heden en de in de toekomst ontstaat te vervluchtigen. De voortschrijdende ontwikkeling van de informatietechnologie leidt tot zeer snelle technologische veroudering. Zonder maatregelen kan digitale informatie verloren gaan en de samenleving gaan leiden aan geheugenverlies. De vluchtigheid van onze samenleving dreigt weerspiegeld te worden in een onvermogen om onze uitingen van cultuur voor het nageslacht te bewaren. Een somber perspectief. Ja, maar tegelijkertijd ook een uitdaging voor een jonge vereniging om daar iets aan te doen.

In 2000 hoopt onze vereniging haar 20 jarig bestaan te vieren. Dan zijn we teenager af. De uitdaging is mede, dat nu we ouder worden als vereniging, om naast de vele ouderen die lid zijn, ook jongeren te interesseren voor onze activiteiten en daaraan actief te laten deelnemen. Mijn nieuwjaarswens is dat we daarin zullen slagen. Als we ons daarvoor inspannen leidt dat op zich al tot een nieuw gezond verenigingsjaar van een vitale vereniging.

RECTIFICATIE

De redactie betreurt het feit dat in het eerste deel van het artikel over de familie Van den D(e)ijssel bij één van de foto's een onjuist onderschrift is geplaatst. (Zie : Van Zoys tot Soest, 19e jaargang, nr. 4, voorjaar 1999, blz. 24). De heer G.L. van den Deijssel te Soest maakte ons hier op attent en verschaft de juiste gegevens, waarvoor onze dank.



Het juiste bijschrift luidt : Bernardus van den Deijssel (1886-1963) en Catrina Mossing (1887-1948) met hun gezin. Op de achterste rij zien we van links naar rechts : Steef, Henk, Greet, Rie, Piet en Gerard van den Deijssel en op de voorste rij : Thea Arpink (echtgenote van Steef) met op schoot haar oudste zoon Ben, vader Bernardus van den Deijssel en zijn vrouw Catrina Mossing, vervolgens Marie Bogerijen (echtgenote van Piet van den Deijssel) met op schoot haar zoon Ben, en tenslotte Peter van den Deijssel. De foto is gemaakt aan de Ferdinand Huycklaan 9, voor de boerderij waar nu de familie De Bruin woont.

De heer Van den Deijssel vraagt zich tenslotte af waarom er nooit een straat of steeg is vernoemd naar zijn betovergrootvader Berend van den Deijssel (1818-1887), die meer dan 25 jaar wethouder van Soest is geweest. Volgens de overlevering werden zijn raadsvoorstellen door-gaans goedgekeurd met de opmerking "Wat Berend dunkt, dunkt mien ook"!

ZONNEGLOREN

Henk Gerth

Een afscheid van een uniek gebouwencomplex dat geen gemeentelijk of rijksmonument is geworden door de vele verbouwingen die de diverse gebouwen hebben ondergaan.

Hoe het begon:

In 1921 wordt Zonnegloren opgericht door de Christelijke Vereniging tot instandhouding van Sanatoria voor lijders aan tuberculose. Hiervoor wordt de buitenplaats Tjemara (wat "den" betekent) aangekocht voor de somma van f.70.902.=. Deze buitenplaats lag in een schitterend gebied bij Soestduinen, 18 ha groot.

De villa Tjemara werd in 1909 gebouwd als dokterswoning en ziekeninrichting voor de arts H.Koppeschaar uit den Haag. De ontwerpers waren de architecten L.A.van Essen en H.H.van Zeggeren uit Harderwijk.

De bakstenen villa werd op een verhoging in het terrein gesitueerd. Het had een rechthoekige plattegrond, bestaande uit een bouwlaag en zolderverdieping onder een samengesteld dak. Een schilddak met overstek, steekkap en platten op ongelijke voet- en nokhoogten, gedekt met rode Hollandse pannen. Aan de rechtergevel een aanbouw onder een lessenaarsdak.



Een sterk symmetrische voorgevel met een door houten zuilen op hardstenenvoet gemaskeerde inwendige portiek, dubbel houten paneel deur met boven- en zijlichten en siersmeedwerk. Links van de ingangspartij een grote dakkapel, die door de dakvoet breekt en een Serliaanse bekroning heeft. Dit motief kwam terug in het tweelicht draaivenster op de verdieping van het volume met topgevel. De villa is begin november 1999 gesloopt.

Het hoofdgebouw dat in januari 2000 gesloopt gaat worden bestaat uit baksteen, in verschillende rechthoekige volumes samengesteld. Het is in

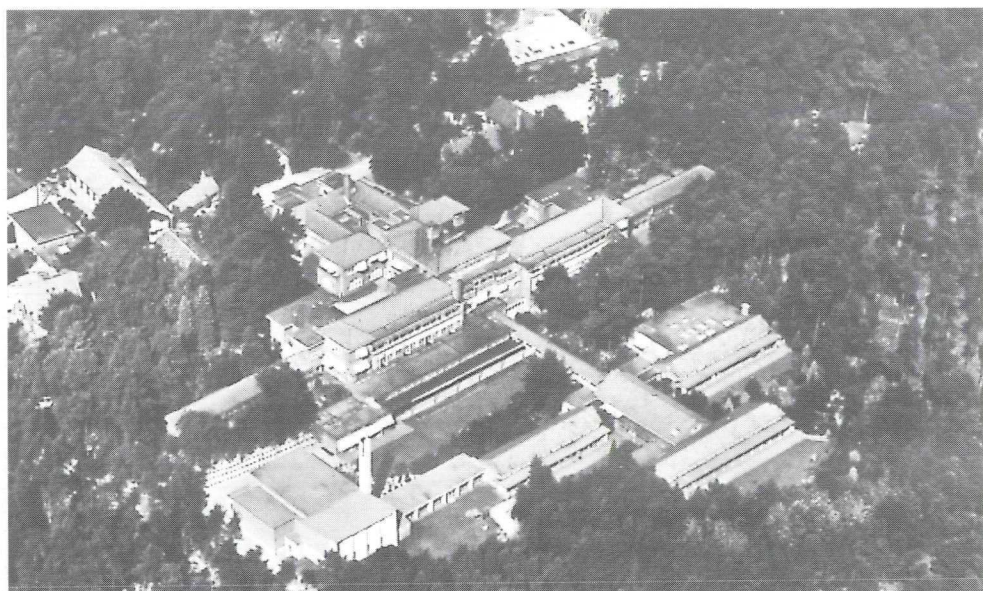
de loop der jaren vele malen gewijzigd en uitgebreid zodat de oorspronkelijke opzet er al bijna niet meer was.

De architect was H.F.Mertens uit Bilthoven. Met de bouw werd in 1925 gestart en op 13 juli 1927 door de voorzitter van het bestuur Jhr.Mr Rutgers van Rozenburg, in aanwezigheid van o.a. Koningin Moeder Emma en prof.dr.Slotemaker de Bruijne, officieel geopend.

Deze laatste sprak tijdens de opening de mooie woorden: "De zon moet gaan gloren over het leven van veel tuberculose patienten". Vele patienten hebben er genezing gevonden en zo langzamerhand werd het aantal t.b.c.-patienten minder. Het ministerie van volksgezondheid gaf in 1963 toestemming om het sanatorium om te bouwen tot ziekenhuis. En wat voor een ziekenhuis, diegenen die daar voor wat voor oorzaak terecht zijn gekomen en beter zijn geworden, zullen dit Zonnegloren nooit meer vergeten.

De wasserij, het zusterhuis, het jachthuisje en vele andere bijgebouwen zijn al gesloopt. Wanneer A.S.B.O. het laatste puin heeft weggereden en de aanplant heeft opgeruimd, dan gloort de zon weer voor de reeën en de konijnen.

Bron: Monumenten Inventarisatie Project.
Historische Krant Zonnegloren



MR. W.A.J. VISSER, BURGEMEESTER 1937-1939

Wim de Kam

Tot opvolger van de plotseling overleden burgemeester Deketh (zie Van Zoyst tot Soest, 20e jaargang nr. 2 - herfst 1999) werd bij Koninklijk Besluit van 6 juli 1937 benoemd de heer mr. W.A.J. Visser.

Willem Adriaan Johan Visser werd op 7 maart 1904 geboren te Beek (gemeente Ubbergen) als zoon van Willem Maarten Visser (rijksontvanger) en Cornelia Louise Margaretha Hofer.

In 1905 vestigde de fam. Visser zich te Zeist.

Na de jongensschool der Evangelische Broedergemeente te hebben doorlopen volgde hij 3 jaar voortgezet onderwijs aan het chr.gymnasium te Utrecht. Daarna volgde hij nog 3 jaar voortgezet onderwijs aan het pas gevestigde chr.lyceum te Zeist.

Na de middelbare school studeerde hij rechten aan de rijksuniversiteit te Utrecht waar hij in 1928 zijn meesterstitel behaalde.

Op 16 april 1929 huwde Willem Visser te Zeist met Jkvr. Jenny Micheline Lintelo de Geer, dochter van Jhr. en mevr. Lintelo de Geer- van Marwijk Kooij, woonachtig op Huize "Kerckebosch" te Zeist.

Na een korte periode van reizen en trekken vestigde het jonge paar zich te Eefde bij Gorssel en werd mr.Visser ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht te Arnhem, in het bijzonder belast met de waarneming van deze taak bij het kantongerecht te Wageningen.

In 1930 werd geboren de dochter Alexandra Jeanne Henriette.

In 1931 werd de heer Visser aangesteld tot ambtenaar van de secretarie van de gemeente Gorssel. Dat duurde tot 1 november 1932. Toen werd hij benoemd tot burgemeester van de gemeente Avereest in Overijssel. Hij ontwikkelde in die gemeente vele initiatieven en vervulde daarnaast nog tal van nevenfuncties. Zo was hij o.a. voorzitter van de Algemene Nederlandse Politiebond. In de gemeente Avereest was men niet blij met zijn vertrek, al gunde men hem uiteraard de promotie naar Soest met ingang van 1 augustus 1937.

In Soest had men na de betrekkelijk zwakke leiding van burgemeester Deketh hoge verwachtingen van de nieuwe burgemeester. Bij de installatie trok de raad gedeeltelijk het boetekleed aan en erkende medeverantwoordelijkheid voor die periode. Het raadslid Endendijk verwoordde dit aldus: " U zult hier vinden een raad..... Ja! Mijnheer de Voorzitter, wat zal ik daarvan zeggen?

Hij heeft een naam in het land, en zeker ook u bekend, waarop hij niet

trotsch kan zijn, doordat hij meermalen door den evenaar slaat, en allerlei kenmerken vertoont, dat er aan zijn opvoeding als zoodanig zeer veel heeft ontbroken, met het gevolg, dat hij zich soms gedraagt als een moeilijk kind. Een zielkundige verklaring daarvan zou wel te geven zijn, maar is hier niet op haar plaats.

Evenwel, één factor is aanwezig, die toch wel goede hope geeft voor de toekomst, nl. dat de raad zelve niet bevredigd is met dien toestand, zoodat bij elke groep was te constateren een uitzien, een verlangen naar iemand, die hem met vaste hand zou leiden, en met een blijkbare voldoening werd kennis genomen van uw benoeming, omdat men meende gegrunde hoopte te hebben, dat u die gave niet ontbreekt."

Burgemeester Visser gaf er in zijn installatierede blijk van dat de aandacht er op gericht moet zijn de zedelijke grondslagen van het overheidsgezag nader te bevestigen. Vooral de gezagskwestie lag hem na aan het hart blijkens het volgende citaat uit de notulen van de raadsvergadering waarin hij geïnstalleerd werd:

" Immers dienen van het algemeen belang omvat tevens schragen van het gezag. Zonder gezag en orde en zonder orde geen gezag. Ik zal hier vanmiddag niet nader op ingaan, ik kan u alleen verklaren, dat de gezagskwestie mij zeer na aan het hart ligt. Moge er ook hier tijdens mijn ambtsperiode steeds gevonden worden het gewenschte evenwicht tussen gezag en vrijheid, moge men steeds bedenken, dat vrijheid een kostelijk goed is, dat ons niet in den schoot geworpen wordt, maar dat wij ons waardig moeten maken, waarvoor wij dagelijks moeten strijden, zoals een bekend Duitsch dichter het zegt: " Nur der verdient Freiheit und das Leben, der täglich sie erobern musz".

Of het citeren van een Duitser nou zo'n gelukkige greep was in die tijd kan men zich natuurlijk afvragen. Zoals later nog zou blijken was mr.Visser wat betreft de houding tegen de bezetter echter uit het goede hout gesneden. Daarmee hadden zij de deviezenbepalingen overtreden. Maar er was meer aan de hand.

Het verblijf van de heer Visser in Soest, waar hij zich vestigde aan de Soesterbergsestraat in de villa Anne Marie (zie foto) heeft niet lang geduurd. Met ingang van 1 oktober 1939 werd hij benoemd tot burgemeester van zijn vroegere woonplaats Zeist.

Mede door zijn houding gedurende de oorlogsjaren werd hij ook daar gewaardeerd en bij zijn afscheid in mei 1947 gaf men daarvan ook blijk. Dat afscheid was er vanwege zijn benoeming tot burgemeester van Den Haag. Een bliksemcarrière derhalve!

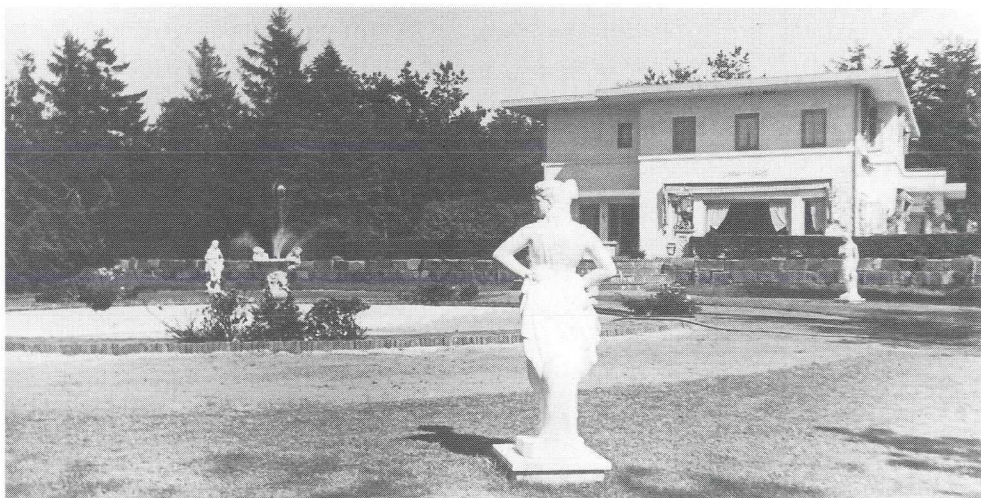
In Den Haag maakte hij zich snel populair. Hij speelde een leidende rol bij de viering van het 700 jarig bestaan van de stad in 1948.

Zo snel als de vlucht naar boven was gegaan in zijn loopbaan zo diep was ook de val.

Op 23 mei 1949 werd bekendgemaakt dat burgemeester Visser ontslag had gekregen. De Haagsche Courant wist alleen te melden dat de burgemeester in 'persoonlijke moeilijkheden' was geraakt en dat hij was opgenomen in een zenuwinrichting. Drie weken later werd opening van zaken gegeven over de ware reden. Burgemeester Visser en zijn privé-secretaris hadden een bedrag van 50.000 Zwitserse francs van een bankrekening in Zürich gehaald en vervolgens Nederland binnenge-smokkeld. Maar er was meer aan de hand. Het geld behoorde toe aan een ex-NSB'er en stond onder beheer van de privé-secretaris die samen met de heer Visser in het verzet had gezeten. Het bleek dat de burgemeester een deel van het geld voor zichzelf had gehouden. In januari 1950 werd hij veroordeeld tot een gevangenisstraf van 3 maanden en een boete van f. 20.000,-- gulden. Volgens Elseviers Weekblad was deze "verwilderling der publieke zeden" een gevolg van de oorlog. Zou de heer Visser toen nog teruggedacht hebben aan de zedelijke grondslagen van het overheidsgezag waarover hij in 1937 sprak?

In 1951 werd het huwelijk van de heer Visser met Jkvr. de Geer ontbonden. Hij hertrouwde nog hetzelfde jaar met Jkvr. Marie Henriette Sophie n Tets, vrouwe van Heerjansdam.

Op 6 november 1975 is de heer Visser op 71 jarige leeftijd overleden.



BURGEMEESTER DEKETH, HET SOESTER NATUURBAD EN HET NIEUWE WERKWOORD 'FUNKEN'

Jan van Steendelaar

„Burgemeester Deketh bleek niet die krachtige bestuurder waarop bij zijn komst was gehoopt“, schreef Wim de Kam in het vorige nummer van „Van Zoys tot Soest“ over de periode (1926-1937) waarin mr. Goverth Deketh burgemeester van Soest was. In zijn necrologie, geschreven door J. A. De Jonge van Zwijnsbergen, staat: „Men zou kunnen zeggen dat het tragische dat bij het onverwachte heengaan trof, ook de karakteristiek vormt welke haast geheel zijn ambtstijd kenmerkte“.

Deketh werkte zich na zijn aantreden in Soest met grote toewijding in het nieuwe ambt in. Tal van vraagstukken vroegen om een oplossing. In een luttel aantal jaren was Soest van een echt landelijke gemeente met rond 5.000 inwoners, vrijwel zonder plaatselijke belastingdruk, beheerd door een uiterst eenvoudig bestuursapparaat, als het ware nog sluimerend in de rust der vergetelheid waaruit het mede door het geronk van vliegtuigen op het vliegveld Soesterberg werd opgeschrikt, uitgegroeid tot een gemeente van bijna 18.000 inwoners. Een groei die tot stand kwam zonder dat het plaatselijk bestuur in staat was geweest om vooruit de gevolgen van deze snelle bevolkingsaanwas, in hoofdzaak veroorzaakt door vestiging van buitenaf, te kunnen voorzien.

Zwaar was dan ook ongetwijfeld de taak van de nieuwe burgemeester toen hij in 1926 het roer van Soest in handen nam. En zwaar heeft deze met zoveel optimisme en energie opgenomen taak op zijn schouders gedrukt, vooral ook toen hij allengs ervaren moest -en dit is weer de tragiek die zijn bestuursperiode kenmerkte- dat hij niet steeds en onder elke omstandigheid de medewerking kreeg, waarop hij op grond van de zuiverheid van zijn bedoelingen aanspraak meende te mogen maken.

Was het niet tragisch ook dat hij, man met een ruim hart en brede blik, moest ervaren dat de gezichtseinder van menigeen die hem terzijde moest staan, nog zo beperkt bleek. En ook het bij herhaling falen van sommigen die tot zijn naaste medewerkers moesten worden gerekend, bereidde hem menige diepe teleurstelling.

Dat nochtans in zijn bestuursperiode zoveel tot stand kwam en dat reorganisaties op bijna het gehele terrein der gemeentelijke bemoeiing hun beslag kregen, is zeker niet in de laatste plaats te danken aan de vol-

hardende toewijding van de burgemeester, die telkens opnieuw heel het gewicht van zijn vriendelijke persoonlijkheid inzette om het gestrande schip dat Soest heette vlot te krijgen.

Welke rol men Deketh ook toedicht in de periode eind jaren twintig tot eind jaren dertig, niet vergeten mag worden dat het een woelige tijd was waarin zich vraagstukken aandienden waarvan de oplossing eigenlijk de bestuurlijke kwaliteit van Soest te boven ging. De werklozenzorg, het opstellen van de uitbreidingsplan voor de hele gemeente, het na zestien maanden wethouderschap gedwongen vertrek van Karel Lodeesen en het moddergooien dat dit tot gevolg had, en de aanleg van het natuurbad 'De Duinen' in het kader van de werkverschaffing waren enkele van de onderwerpen die onder Deketh aan de orde kwamen.



Zijn leiding kenmerkte zich lang niet altijd door daadkracht. Deketh werd dan ook sarcastisch wel 'het Opperhoofd der Knollenlanders' genoemd. Een van de kwesties waarin hij volgens velen niet sterk genoeg optrad, betrof het gebruik en de openstelling van het natuurbad 'De Duinen'. In de gemeenteraad werden heel wat discussies gevoerd over hoe het in het bad moest toegaan. De Raad van de Gereformeerde Kerk bijvoorbeeld had er bezwaar tegen dat het bad op zondag de gehele dag open zou zijn. Het zou pas 's middags open moeten gaan, omdat anders niet alle personeelsleden in staat zouden zijn de kerkelijke plichten te vervullen. Verder was het de kerkenraad onduidelijk wat onder zonnebaden moest worden verstaan. Zoals hij dit uitlegde, zou dit zeker niet leiden 'tot een meerdere vei-

ligheidsstelling van de zedelijke belangen'. Een ander bezwaar was dat de tijd voor niet gemengd baden te kort was.

Als argument voor de openstelling van het bad op zondag gebruikte de gemeenteraad, dat veel mensen -vooral van buiten- 'op zondag vroeg op pad gaan en dan een bad willen bezoeken om nog vóór 12 uur te kunnen baden'. Overigens zei mej. Hillegonda Funke (Vrijheidsbond) "het niet onbillijk te vinden dat de inrichting tijdens de Kerkuren is gesloten". Zij

wees er verder nog op "dat de entourage daar ter plaatse zóó mooi is dat de vreemdelingen, die des morgens reeds aankomen, zeer goed eenige tijd kunnen doorbrengen op de heide of in de bosschen, zulks in afwachting van de openstelling van het bad". Wethouder H. J. Gasille (Vrijheidsbond) zou het echter jammer vinden als het bad op zondag gesloten zou moeten worden en stelde voor een rooster van vervanging te maken, zodat het personeel om beurten dienst kon doen. Met 11 tegen 4 stemmen besloot de gemeenteraad het bad ook op zondagmorgen open te stellen, de bezwaren van de gereformeerde kerkeraad ten spijt.

Zonnebaden

Een ander omstreden punt was het zonnebaden ("een zich met een vooropgezette bedoeling languit strekken in de zon"). Moest dit, net als het zwemmen, gemengd worden toegestaan of uitsluitend gescheiden? Mej. Funke zei bij de discussie hierover "niet te kunnen begrijpen dat er nog zoovele menschen zijn, die gelukkige huwelijken in gevaar willen brengen door dit zonnebaden toe te staan. Het gemengd zonnebaden kan een groot gevaar opleveren, terwijl dit gevaar door contrôle niet voorkomen kan worden. In Scheveningen is het fotografeeren op het strand zelfs verboden, omdat het niet wenschelijk wordt geacht verhoudingen op het strand vast te leggen op de plaat". Volgens haar gebeurden bij het gemengd zonnebaden stuitende dingen. Ze zei niet te begrijpen "dat men het zoo'n groot bezwaar acht dat man en vrouw eens apart gedurende een uurtje een zonnebad nemen. Apart zonnebaden is toch in 't bijzonder tot heil van de jongeren. Zonder gemengd zonnebaden kan men toch ook wel vroolijk bij elkander zijn, evenals thuis in familiekring. Men moet ervoor waken dat men van Soest niet gaat maken een Sodom en Gomorra".

Met haar opmerkingen haalde 'Soest's zedenmeesteres' de landelijke pers. Een medewerker van de Haagsche Post, mr. C. P. van Rossem, vond zelfs een nieuw werkwoord uit: funken. Het blad kopte in een uitvoerig artikel over de discussies in Soest:

HET ONTOELAATBARE ,FUNKEN' Het gave huwelijk bedreigd?

Van Rossem: „Zover is het reeds gekomen dat dat de een den ander vraagt: „Heb jij wel eens ,gefunkt' met je eigen vrouw? Waarop de ander

meestal moet bekennen dat hij wel eens ‚gefunkt’ heeft, met andere woorden dat hij een gemengd zonnebad heeft genomen met zijn eigen vrouw’. Schrijver vraagt zich over mej. Funke tenslotte af: ‚Zou het haar hartewensch niet zijn ook zelf heerlijk te mogen ‘funken’ op het Soester Natuurbadstrand? Arme mejuffrouw Funke!’

Ook een deel van de gemeenteraad viel over mej. Funke heen. Wethouder Gasille noemde het betoog van mej. Funke "preutsch. Het toezicht is hier zeer gemakkelijk, zoodat elke verkeerde handeling direct gezien kan worden. De ingezetenen verlangen ook geenszins dat Soest een minderwaardige onzedelijke plaats wordt. Voor het plegen van onzedelijke handelingen zijn wel andere plaatsen te zoeken dan het natuurbad".

Geen dikke winterjas

Als er enige duidelijkheid moet komen over hoe men gekleed moet zijn om te zonnebaden, merkt de heer G. J. Grootewal (Vrijheidsbond) op, "dat men toch niet een zonnebad gaat nemen met een dikke winterjas aan". Meer dan eens wordt het bad vergeleken met het strand in Scheveningen. Daar gebeuren excessen en neemt men het met de zedelijkheid niet zo nauw. Volgens de heer A. de Nies (SDAP) "loopen daar dames in prachtige toiletten voor kleedingmagazijnen rond en kan men goed geproportioneerde vrouwen bewonderen. Zooiets zal in Soest niet gebeuren, zoodat het te gek is om hier de heeren aan stuurboord en de dames aan bakboord te laten". Het was de heer De Nies bekend dat een gezin gezellig aan het strand van het natuurbad boterhammen zat te eten en dat zoowel de man als de vrouw naar hun eigen afdeeling werden gezonden. Hij had er niets op tegen een derde mogelijkheid te scheppen: naast het aparte zonnebadstrand voor dames en voor heren ("afgezet met een lage dennenbeplanting") een deel dat toegankelijk zou zijn voor een ieder.

Dat laatste stuitte op bezwaren bij mej. Funke. "Voor ernstige ouders is het van belang dat ze weten dat hun kinderen die een zonnebad nemen, veilig aan het strand kunnen vertoeven zonder kans op zedelijke gevaren, daar er toch personen zijn die niet tegen gemengd zonnebaden bestand zijn". De heer De Nies ("men gaat niet naar het natuurbad om daar vuiligheden uit te halen") heeft daar een radicale oplossing voor: "Onwelwillende neigingen worden er wel met een koud-waterstraal besproeid. Zonnebaden is tot heil van het lichaam, en nevengevallen

moeten uitgeschakeld worden. In het natuurbad kan zich niets afspelen. Dààrvoor bezoekt men de bosschen of betaalde plaatsen. Vroeger gebeurden wel ernstiger dingen aan de Eem. De menschen kleeden zich daar zonder eenig toezicht in het openbaar aan en uit en er zijn zelfs personen die loeren op het ontkleeden der meisjes. Daar wordt niets tegen gedaan. En laat men ook eens letten op de bestaande krotwoningen, waar twaalf en meer personen bij elkander wonen".

Schitterend geformuleerd

Nog een citaat uit de raadsnotulen: "De heer De Nies vraagt waarom men niet een ieder in zijn waarde laat. De Schepper stuurde de menschen zonder eenige bedekking de wereld in, en onzedelijkheid kwam niet voor. In andere werelddelen, onder andere op Bali, lopen de vrouwen met schitterend geformuleerd ontbloot bovenlichaam in de natuur, waaraan niemand aanstoot neemt. Men gevoelt zich daar als mensch. Daar is alles eenheid, terwijl hier verdeeldheid heerscht".

Een verdeeldheid die veroorzaakt was door het plaatsen van hekken op het strand van het natuurbad om zonnebadende mannen en vrouwen gescheiden te houden. De heer Grootewal: „Dit is belachelijk en bespottelijk. Men zou er verder ook nog wel prikkeldraad met kippengaas kunnen aanbrengen. Men kan beter een electrischen stroom op de draden zetten, zoodat men dan zeker weet dat er niemand meer komt. Wanneer men geen enkele bezoeker aan het bad wil hebben, dan kan men beter bij het theehuis een kanon plaatsen en de menschen wegschieten.”



Burgemeester Deketh verdedigde de maatregelen als volgt: „De menschen liepen maar door elkaar en het aanbrengen van hekken was het eenige middel om daaraan aan eind te maken. Dit middel heeft wel voldaan. Men kan de menschen nu dwingen op eenigen afstand te blijven van hen die zonnebaden willen nemen. Zulks wordt ook gerespecteerd door hen die gebruik maken van de zonnebaden.”

De heer Grootewal wees erop dat elders het gemengd zwemmen en zonnebaden heel gewoon is. "Men moet de menschen vrijer tot elkander brengen, waardoor geen slechte dingen zullen gebeuren. Ook op het sportveld ziet men man en vrouw in sportcostuum en niemand maakt daar eenige bemerking op. Vroeger vond men het al erg wanneer in de Kalverstraat te Amsterdam een dame liep die een tipje van haar lange rok oplichtte, doch moet men nu de dames eens met de kortere rokken zien loopen! Men kan achter alles wel wat zoeken".

Wethouder Gasille was het daarmee eens. Ook hij was van mening dat de soep niet zo heet werd gegeten als hij werd opgediend en wees er nog eens op "dat de Soesters een nette zwemgelegenheid wenschen en dat zij er heusch niet op gesteld zijn dat in het bad vuiligheden plaats hebben".

Burgemeester Deketh stelde vast „dat er verschillende tekortkomingen zijn, doch deze zullen door de practijk worden opgelost.”

Afrastering vernield

Aan de door het publiek sterk bekritiseerde scheiding der seksen voor het zonnebaden (die voor de zoveelste keer Soest landelijke publiciteit opleverde, in negatieve zin) kwam al snel een eind, toen op een mooie zondag de bezoekers het recht in eigen hand namen en de afrastering tussen de strandgedeelten volkomen tegen de grond werkten. Daarmee werden ook de argumenten in de gemeenteraad van tegenstanders van gemengd zonnebaden onderuit gehaald en betekende deze demonstratie van het publiek de intrede van het gezamenlijk strandvermaak in het natuurbad 'De Duinen'.

ORLOGSJOURNAAL VAN AALTJE BUTZELAAR-STALENHOF (DEEL 1)

van een inleiding voorzien en bewerkt door G.J.M. Derks

Inleiding

In september 1998 kreeg ik een bijzonder schriftje onder ogen met op het etiket : Mevr. Butzelaar. In dit schriftje heeft Aaltje Butzelaar-Stalenhoef vanaf het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog in Nederland tot even na de bevrijding in 1945 met enige regelmaat aantekeningen gemaakt en vele, zorgvuldig uitgeknipte, kranteberichten ingeplakt. Het schriftje wordt bewaard door haar kleinzoon, de heer F. van Daatselaar te Hilversum. Van hem hebben we toestemming gekregen om de toch wel bijzondere inhoud van het schrift te mogen publiceren, waarvoor onze dank.

De aantekeningen geven een beeld van de oorlogsjaren gezien door de ogen van een Soester vrouw van boerenafkomst. Het schriftje is van belang voor de lokale en regionale geschiedenis aangezien meerdere aantekeningen gebeurtenissen in Soest en omgeving betreffen. Voorafgaand aan het oorlogsjournal volgen eerst nog enkele wetenswaardigheden met betrekking tot Mevrouw Butzelaar en haar familie.

Mevrouw Butzelaar-Stalenhoef en haar familie

Aaltje Butzelaar-Stalenhoef was bij het uitbreken van de oorlog 62 jaar oud; zij was op 9 september 1879 in Soest geboren. Zij groeide op "Achter den Eng" waar haar ouders - Rijk Stalenhoef en Maria Bouwhuizen - een boerderij hadden. Voor zover bekend was Aaltje enig (overgebleven) kind; een ouder broertje Jacob was in 1880 op tweejarige leeftijd overleden.

In 1909 trouwde Aaltje Stalenhoef met Johannes van 't Klooster. Johannes was een halfbroer van de destijds bekende Soester wethouder en loco-burgemeester Peter van den Breemer alias "Peter van Mart". Hun moeder was Martha Hilhorst, in Soest beter bekend als "Mart van Jaak". Johannes en Aaltje vestigden zich na hun huwelijk in Hilversum, waar ook de twee kinderen werden geboren. Het eerste kind van Johannes van 't Klooster en Aaltje Stalenhoef kreeg de namen Martha Maria en werd dus vernoemd naar beide grootmoeders. Het tweede kind - Rigardus Johannes van 't Klooster - werd maar een maand oud. Johannes van 't Klooster overleed in januari 1918. Aaltje hertrouwde in

1921 met de eveneens uit Soest afkomstige maar in Eemnes woonachtige Hendrikus Butzelaar. Voortaan ging Aaltje Stalenhoef als "Mevrouw Butzelaar" door het leven. Hendrikus - of kortweg Drikus - Butzelaar was weduwnaar van Jannetje Schouten, die in november 1918 aan de Spaanse griep was overleden. In 1900 was hij ingetrouwd op de boerderij van zijn schoonouders aan de Wakkerendijk nummer 274. Drikus Butzelaar had uit zijn eerste huwelijk één zoon, officieel genaamd Petrus Everardus en in de wandeling "Piet". Piet Butzelaar vertrok in 1920 naar Oudenbosch, trad toe in de orde van de Witte Paters en vertrok omstreeks 1936/1937 naar de missie.

In 1927 kwamen Drikus en Aaltje vanuit Hilversum naar de Noorderweg in Soest. In mei 1940 begon mevrouw Butzelaar daar met het maken van aantekeningen. In de moeilijke oorlogsjaren werd Aaltje opnieuw weduwe. Drikus Butzelaar overleed op 23 juni 1941. Zoon Piet werd via het Rode Kruis bericht. Enkele maanden later - op 21 oktober 1941 - verhuisde Aaltje naar de Heuvelweg nr. 25. Van het jaar 1941 zijn weinig aantekeningen. Dochter Martha van 't Klooster was al in 1936 naar de Leusderweg in Amersfoort vertrokken, na haar huwelijk met Hendrikus van Daatselaar. Aaltje overleefde haar tweede man ruim 25 jaar en overleed te Amersfoort op 17 januari 1967, in de ouderdom van 87 jaar.

Het journaal

Hieronder volgen de aantekeningen van mevrouw Butzelaar. De aantekeningen zijn geordend en zoveel mogelijk in chronologische volgorde gezet. Soms was echter niet geheel duidelijk bij welk jaar en maand een bepaalde aantekening hoorde; in een enkel geval kan het daarom voorkomen dat een aantekening in het verkeerde jaar is terecht gekomen. De geschreven tekst is zoveel mogelijk letterlijk overgenomen, inclusief eventuele spelfouten. Waar dat wenselijk werd geacht zijn tussen [] ontbrekende letters of verduidelijkingen toegevoegd. Helaas is het door de zeer beperkte openstelling van het archief van de gemeente Soest niet mogelijk gebleken om de vele namen die in het journaal worden genoemd te verifiëren.

De oorlog uit gebroken 10 Mei 1940

Vrijdag draad om half 1 1940

Vader weggegaan met de koe om 9 uur naar kerk en de wingers met over naar Monnickendam. En met de koe giet 20 als dikens onder in bouw hier maandvond. En ik ben weggegaan zoons half 10 met een groep van 50 Mann naar Bjaars loffen en toen met de trein naar Soest waar wij aankomen zaterdag half 2 uur een met een koe giet

En toen onderbrecht by met de ferge menschen onder en mevrouw J van Land Huisje, met Soesthuizen

En zondag morgen vond ik vader weer voor de kerk

En dinsdag avond 14 Mei kerk Holland. En over gegeven had en de Hooragien met het Land was gebreukt naar tongland

1940

10 mei

De oorlog uitgebroken 10 mei 1940, vrijdag snach om half 1. Vader wegegaan met de koeje om 9 uur naar Huese [= Huizen] en de Wieringermeer over naar Monicedam. En met een zak goed zoo als dekens, onder en boven kleeer, mondvoorraad. En ik ben weg gegaan savons half 10 met een groep van 50 man, naar Baarn loopen en toen met de trein naar En[k]huesen waar wij aa[n]kwamen zaterdag half zes, even eens met een zak goed. En toen onder[ge]bracht bij nette burge menschen meheer en mevrouw J. van 't Land, Kuipersdijk No. 8, Enkhuesen. En zondag morge vond ik vader weer voor de kerk. Pin[k]stere[n].

14 mei

En dinsdag avond 14 mei hoorde dat Holland zig over gegeven had, en de Konnegin uit het land was gevlucht naar Engeland.

15 mei

En woensdag midag 15 mei zij wij weer naar Soestdijk gegaan waar wij alles in goede welstand aanstrofen. Wij waare blij weer thuis te zijn. Bij een fam. op de Noorderweg was in[ge]broken, de heele linnekas leeg gehaalt. 3 weken laater konde vader de koeje weer haale aan de Melmweg, en kreege 1 koe en 1 kalf weer voor 2 koeje. En in het voorjaar van 41 konde wij het gelt haale wat wij van het vee te kort gekomen. En toen heb vader f 135 gulde gehad, en ik met desember nog 19 gulde. En elke keer viele er bommen, in Amersfoort in Soesderkwartier 3 a 4 straat en 1 straat heel erg, ook verschildede doodde.

13 november

Donderdag 13 november viel er een bom op een huis van oom Henkderik aan de Lange Brinkweg heel in mekaar 4 doodde.

15 november

En 15 november viel een bom op de Postweg Soestberg op het huis van Bertus van Wigen en P. Majoor en de slager Nierop [= van Lierop ?!]. 1 kindje dood van de slager, maar huizen alle maal in mekaar.

En op de Buekenlaan ook een hues in mekaar in juni [of in 1941 ??]

23 december 23 desember kreegge wij een Duitse soldaat ingekwartierd tot 23 april 1941.

1941

?? Bommen gevalle in de Vijzelstraat Amsterdam 31, 33, 35 en 37 woonde Jo van oom Piet. Het jon[g]ste kind lag onder het glas in het betje.

21 juni zijn de Duitsers savons Rusland ingetroken.

1942

mei In de maand mei 75 onderoffeziere op gehaait en gezonde naar Duitsland.

De joden moeten alle naar Amsterdam en worde dan naar Polen gezonde.

juli En in juli nog duisend burgers gegijselaars.

---- Het eten word zoo krap 1 kilo en 2 _ kilo per week en per persoon. Aarapels.

---- En nu moett allen jooden vertreken, vrouwe en kindere ook. Boven de zestig en onder de 2 jaar moge blijven en worde in een huis onder gebracht, zoo men zegd worde ze vergast. Veele hebben zelf moord gepleegd.

---- Boter half pond in de week, vet in de splaats van boter. Een week heel geen groente, of voor een krop sla of komkomer anderh[alf] uur in de rij staan. Ook melk ook niet te krijgen, zoo het heet ondermelk, doet niet als aanbrande.

21 juli Het inlevere van Heere fietse tegen een rood papiertje.

----- De eijere 25 cent p stuk., boter 5 a 6 gulde per pond.

25 augustus [bij een krantebericht :] in de haven Rotterdam 3 scheeppe vernielt, 1 met Duitsch [aatje?]

september begin september de scheepswerf van Wilton 1 blok verwoest, 14 doodde, 5 lijken in de Ledwiena kerk

?? [krantebericht : 65 koeien frauduleus geslacht. In het politiebureau te Laren is ingesloten de 62-jarige G.A.S., wonende te Baarn. De man wordt er van verdacht niet minder dan vijf en zestig koeien op frauduleuze wijze geslacht te hebben. De verdachte wordt vandaag, Dinsdag, naar Den Haag gebracht.] [Mevrouw Butzelaar voegde hier aan toe :] en later na constrasiiekamp in Amersfoort. En ook 2 zoons, waarvan 1 zoon is na 2

- weken is overleden.
- oktober Een vet varke van 300 pond verkocht voor f 1000 gulde.
- oktober ?? De ejere 50 en 55 cent per stuk.
- november De boter 14 guld en eijer 55 cent per stuk. De rog word verkocht f 100,- per mud.
- december ? Het schaappen vet word clandestie verkocht voor 11 gulde het pond.
- december Boter 13 gulde.
- december Moeten alle bewoonders van het kustgebied evacueren uit den Haag en omstreken. Scheveninge is als geheel ontruimd. Ook Velsen en Sandpoord.
- december Drooge boonne gekocht 100 per pond. Eveneens grouwen erte. De boter is f 17,18 gulde. Schapenvlees ook niet meer te krijgen. De schappen koste 400 a 500 gulde. De koeje koste 1600 gulde, de varkens vet[t]e 1400 a 1500,-
- Het randsoen Aarappele 4 kilo per hooft, 2 liter melk per week, half pond boter in de 12 dagen, anderhalf ons vlees met been bij gewogen, 1 pond groene erte of boonne in de 23 a 24 dagen.

(wordt vervolgd)

OPENING Vliegkamp Soesterberg in 1910

Wim Peters

In de Gooi- en Eemlander van 16 november 1910 wordt in een redactioneel stukje de eerste vliegdemonstratie van het op 11 november 1910 geopende "Vliegkamp" in Soesterberg beschreven.

Ook de heer W.Top maakt in de uitgave "Soesterberg van toen en nu" (uitgave 1990) melding van de feestelijkheden rondom die opening.

De letterlijke tekst van de redacteur van de Gooi- en Eemlander:

"Soesterberg. Zaterdagmiddag had alhier de eerste vliegdemonstratie plaats, welke een groot succes voor de Nederlandsche aviatiek genoemd mag worden. Te ongeveer 1 uur was er in den omtrek en op het vliegterrein zelf een gezellige drukte te bespeuren. Auto's, rijtuigen en fietsen vulden de wegen, terwijl honderden zich te voet naar het fraai aangelegde terrein begaven, om het succes van den jongen Wijnmalen te aanschouwen, die een overland-vlucht Ede-Soesterberg zou doen.

De verschillende rangen waren ongeveer 2 uur goed bezet. De muziek der huzaren zorgde er wel voor, dat men zich niet verveelde.

Onder de eerste-rang bezoekers werden opgemerkt verschillende hoofd-officiëren, terwijl te ongeveer half drie de Groot-Hertogin van Mecklenburg per hof-auto arriveerde. Te half drie werd bekend gemaakt dat Wijnmalen te Ede was opgestegen. Hoewel vooreerst natuurlijk nog niets van hem te bespeuren zou zijn, klom het publiek op heuveltjes, de restaurantbezoekers spoedden zich naar buiten, fotografen stelden hun toestellen op en allen staarden zenuwachtig naar de lucht, in afwachting, dat de Farman van Wijnmalen zich aan de horizon zou vertoonen. Hoe langer dit duurde, des te onrustiger werd het publiek. Eindelijk te 12 minuten voor 3 ontdekte men den koenen vlieger. Een kanonschot werd gelost en een vuurpijl doorkliefde de lucht om Wijnmalen te waarschuwen. Doch dit werd door den vlieger niet opgemerkt, tenminste hij steevende dan links en dan rechts en soms was het vliegtoestel geheel onzichtbaar. Later bleek hij boven Woudenberg den weg te zijn kwijtgeraakt. Eindelijk echter kwam hij pijlsnel op het terrein af. Het vliegtuig werd steeds grooter en grooter en het publiek juichte Wijnmalen hartelijk toe. Op een hoogte van 500 M. daalde hij met een sierlijke bocht volplane. Op het laatste oogenblik daalde hij iets te schielijk, met het gevolg, dat bij de landing de linkerschaats van het toestel brak.

Wijnmalen werd bij de landing hartelijk toegejuicht. De eerste overlandvlucht in Nederland was volbracht. Bloemen werden aangeboden, doch onmiddellijk ging Wijnmalen zijn toestel aan het repareeren, daar het in zijn plan lag, nog een demonstratie te houden.

Circa 2.18 (uur) uit Ede vertrokken, was hij tot 1050 M. gestegen, daarna gedaald tot 100 M., was daarna weer tot 600 M. gestegen en toen gedaald tot 500 M., van welke hoogte hij vol-plane landde.

Intussen was ook de machine van Koolhoven gereed gekomen en maakte deze een proefvlucht, welke slechts 3 minuten duurde. Ook Koolhoven werd luide toegejuicht.

Toen het vliegtuig van Wijnmalen weder gereed was, maakte hij te ongeveer half vijf nog een prachtige vlucht met vele evolutiën. De lantaarns van de lange oprijlanen verspreidden reeds hun licht en de maan stond reeds aan den hemel, toen Wijnmalen zich nog steeds in het halfdonker in de lucht voortbewoog. Het was een fantastisch gezicht en het opgetogen publiek was zeer onder den indruk van het oogenblik. Hiermede eindigde deze succesvolle dag."

In de editie van zaterdag, 19 november d.a.v. meldde het dagblad:

"Wegens den hevigen regen zijn Donderdag Wijnmalen en Koolhoven niet de lucht ingegaan. Küller steeg op en maakte twee keer een vlucht van 6 minuten.

Naar het Metereorologisch Instituut meldt, zal het weer Zaterdag en Zondag waarschijnlijk veel beter zijn. Beide dagen zal dan gevlogen worden door alle drie de vliegers van 1 tot 4 uur. Er zal begonnen worden op tijd. Vooral zondag kan het belangrijk worden. Er zal dan een wedstrijd over 10 K.M. gehouden worden. Prijzen zijn uitgelooft voor de langste en hoogste vlucht."

Het proces-verbaal

Deze wedstrijd is doorgegaan, doch niet nadat een protest van de Ned. Herv. Kerkeraad van Soesterberg tegen het vliegen op zondag door de burgemeester was afgewezen.

De heer Top beschrijft een en ander in zijn boek. Het resultaat van de wedstrijd is opgenomen in het "Proces-Verbaal van den Vliegwedstrijd te Soesterberg op 26 Nov. 1910."

Letterlijk met vallen en opstaan is "de vliegerij" groot geworden in deze eeuw. En het vliegekamp Soesterberg vervulde in Nederland daarin een leidende rol.

VAN OORSPRONG..... (deel 1)

Marcel Vossestein

Aan de hand van het notulenboek van de voorloper van het IVN-Eemland blikken we terug op het ontstaan van de natuurbeschermingsactiviteiten in Eemland. In krachtige pennenstreken staat het op het schutblad:

Notulenboek der Natuurwacht Vereeniging

AEemland@ gevestigd te Soest

In een zwierig handschrift is het opgetekend: het ontstaan van het actief beschermen van de natuur. Uit eerbied hieronder de letterlijke weergave van de eerste gedenkwaardige bijeenkomst van de vijf notabelen, die zestig jaar geleden de basis legden voor de natuurbescherming in Eemland. Het moest allemaal geregeld worden. Zelf ook koninklijk. Ook ging het over geld en ook iets tussen leden onderling. Toen ook al, de voorzitter ging het zelf oplossen.

Notulen der Bestuursvergadering op Donderdag 11 October 1939 in Hotel Trier, 32 uur nam.

Aanwezig: de H.H. Bosch van Drakestein, Insinger, de Langen, Wielenga en Lahr.

Verhinderd: de Hr. Vriens.

De Voorzitter, Ds. Wielenga, opent te 3.35 de Vergadering en heet de aanwezigen welkom.

Hij brengt daarna in herinnering dat, hoewel de oprichting der Vereeniging formeel reeds heeft plaats gehad op 24 Juni >39, er nog steeds geen definitief bestuur gekozen. De Vergadering is van oordeel dat dit in ieder geval vóór het a.s. seizoen van vacantiegangers zal dienen te geschieden, echter in een Vergadering die ook de leden en inwoners van Baarn zal bereiken, ten einde ook uit die kringen zoo volledig mogelijke medewerking te verzekeren. Het Bestuur blijft ten deze diligent en zal te gelegener tijd een zoodanige Vergadering uitschrijven.

De Voorzitter doet voorts mededeeling van zijn voorbereidende werkzaamheden betreffende Statuten, Reglement en Instructie voor de Natuurwacht, alles in overeenstemming met de statuten enz. van den Bond tegen Verontreiniging van Stad en Land. De Vergadering gaat

accord en dat nadat de ontworpen Reglementen enz. bij de leden van het voorloopig Bestuur hebben gecirculeerd, het aanvragen van Kon. Bewilliging zal worden voorbereid.

Mededeeling wordt voorts gedaan van eenige nieuwe toezeggingen van financiëelen steun en tevens besloten, dat de contribueerende leden de oude Natuurwacht door persoonlijk bezoek van een der Bestuursleden zullen worden opgewekt om hunne bijdragen als lid der Natuurwacht Vereeniging te continueeren cq. te voldoen. De Heer de Langen verklaart zich bereid dezen arbeid te verrichten.

Ten slotte doet de Voorzitter mededeeling van een door hem ontvangen Klacht over een vroeger lid der oude Natuurwacht tegenover een der actieve Natuurwacht-leden. Deze laatste blijkt de Heer de Langen te zijn, die op verzoek, de Vergadering inlicht over het incident. Naar aanleiding daarvan wordt besloten, dat de Voorzitter zal trachten door persoonlijk onderhoud met betrokkene (Walgren) de kwestie tot oplossing te brengen, aangezien herhaling van zulke voorvallen het nuttige werk der Natuurwacht zou kunnen schaden.

Hierna geen der aanwezigen meer iets ter tafel brengende wordt de vergadering om 5.30 gesloten...

7 Febr. '40

D.K. Wielenga.

De volgende vergadering - 7 februari 1940 - bouwde men moedig verder aan de vereniging. De kwestie lost men op. Ook werpt de tweede wereldoorlog al een schaduw vooruit. Ook notabelen kunnen de wereld niet naar hun hand zetten.

VAN DE BOEKENPLANK

Publicatie van A. Groen en A.M.C. Groen-Westerhout, Genealogie van de Westfriese familie Groen/Van Russen Groen, Soest 1998, waarin onder meer de nakomelingen van Jan Groen (1776-1859), aanvankelijk respectievelijk gevestigd te Heemstede/Haarlem en te Soest.

Het station Den Dolder , opgenomen in de Dolderse Kroniek (HV Den Dolder), 2e jaargang 1999.

Genealogie Van 't Klooster te Soest, Eemnes en Hoogland (getypt exemplaar in collectie Histirische Kring Hoogland

Eemlandbiografieën II (SPOU-Utrecht) Levensbeschrijvingen van bekende en onbekende Eemlanders, waarin opgenomen acht biografieën van Soesters

Mechanische torenuurwerken. Monumenten van techniek: RDMZ restauratie en beheer

HET SOESTER VOLKSLIED

Tekst H. Horvers

(melodie: Waar in bronsgroen eikenhout)

Waar de Eem haar golven stuwt
Naar de wijde plas
En het glanzend horenvee
Baadt in het malse gras
Waar de boeren hofstee wijst
Op het grijs verlee :
Daar ligt mijn dierbaar Soest
Mooier is er geen (bis)



Waar de wijde hoge Eng
Straalt in gouden glans
En de leeuwerik jubelend stijgt
Tot de hemeltrans,
Waar zich uitstrekt maag'lijk schoon
't Wijdt vermaarde Veen
Daar ligt mijn dierbaar Soest
Mooier is er geen (bis)

Waar U duin en heidebloem
Vriend'lijk tegen lonkt
En thans in de hoge lucht
t'Vliegtuig raast en ronkt
Waar het ruisend bos U spreekt
Van een oud verleen
Daar ligt mijn dierbaar Soest
Mooier is er geen (bis)



INHOUDSOPGAVE WINTERNUMMER 1999-2000

	Blz.
Van de voorzitter	1
Rectificatie	2
Monument Zonnegloren	3
Mr. de Visser, burgemeester van Soest	5
Natuurbad (n.a.v. burgemeester Deketh)	8
Oorlogsjournaal Aaltje Butzelaar-Stalenhoef (t/m 1942)	14
Opening vliegkamp Soesterberg	19
Notulen Natuurwacht (deel 1)	21
Van de boekenplank	23
Soester Volkslied	24

